

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SLÄTTEN VID BJURLÖF. — ATELIER JONN, MALMÖ.

14:DE ÅRG.

DEN 10 NOVEMBER 1912.

N:O 6

Foto. Holzer, Malmö.

Klode: Benzt Silfverstens.

Oskar Andersson

När man har för afsikt att bringa f. bankdirektören Ola Andersson i Malmö en hyllning med anledning af trekvartssekeldagen, råkar man i förlägenhet, hur man skall börja. Han har varit så mycket, verkat så mycket, och hvar han varit, har han verkat väl. Godt förstånd har han haft, rätt har han alltid velat och vederligen alltid gjort, och därtill har han haft ett godt och varmt hjärta. Och följden har blifvit, att allt hvad han utträtt blifvit — jänstruket! Nämligen *på allra högsta linien*.

Hvad man från hans tidiga ungdom har att anteckna är, att han föddes i Nordanå i Görslöfs församling af Malmöhus län den 2 nov. 1837, att hans föräldrar voro hemmansägaren Anders Jönsson och hans hustru Karna Olsdotter, att han tidigt utmärkte sig för lärnimhet och efter undervisning först i hemmet, sedan i folkskolan äfven tillbragte en termin i en högre läroanstalt, Lunds realskola. Därefter var han hänvisad till själfstudium och det insiktsförvärf, ingalunda det minst viktiga, som praktisk verksamhet erbjuder. Vid endast tjugo års ålder hade han sorgen se sin fader gå hädan. Det föll då på hans lott att öfvertaga fädernegården, som han myndig vorden i dess helhet förvärfvade sig af syskonen. Redan då hade hans intresse för allmänna angelägenheter vaknat. Han var 1857 med på det svensk-danska allmogemötet i Ramlösa och fick här grunden lagd till en skandinavism, som han sedermera aldrig svikit. Snart togs han i anspråk för hemsocknens kommunala angelägenheter och började det upplysnings- och samlingsarbete bland sin orts befolkning som blef ett viktigt led i "det fjärde ståndets" frammarsch. Med klar blick insåg han tidigt, att förutsättningen för, att den nya folkrepresentationen på de allmänna valens grund skulle verka väl, var ökad folkbildning och redan den 23 september 1867 väckte han vid ett sammanträde af Bara härads landmannaklubb fråga om en ändamålsenlig skola för allmogens söner. På nyåret 1868 fick han kännedom om de korrespondenser om den danska folkhögskolan af dr O. V. Ålund, som föregående år på August Sohlmans initiativ blifvit införda i "Aftonbladet", och med biträde af en af lärarne på Alnarps landbruksinstitut, dr O. Pehrsson Benzé fick han redan den 28 januari 1868 en plan färdig till en folkhögskola. Den 17 april samma år hölls ett möte, vid hvilket den förening bildades, som skulle skänka skolan nödigt ekonomiskt stöd, och den 25 april erbjöds med prof. Otto Torell som mellanhand föreståndarplatsen åt den man, dr Leonard Holmström, som nu länge varit den svenska folkhögskolans nestor, liksom den 2 nov. 1868 i den gamla landsvägskrogn Hvilan öppnade läroanstalten njuter anseende som den främsta folkhögskolan i vårt land. Under växlande lefnadsställningar har Ola Andersson städe följt denna sin betydelsefulla skapelse med aldrig svikande intresse, gärna vid årshögtiderna till de unga talande väckande och entusiasmerande ord.

TVÅ ÅR EFTER folkhögskolans grundläggning kallades Ola Andersson vid ett fyllnadsval att taga plats i Andra Kammaren som representant för Torna och Bara härader. Det dröjde ej länge, förrän den unge skåningen — han var då endast trettioåttio år gjorde sig känd som en af landtmannapartiets mest betydande förmågor. Hans utskottsbefordran gick ock med ovanlig snabbhet. Under sin första riksdag ledamot i det tillfälliga s. k. undervisningsutskottet blef han 1872 suppleant i konstitutionsutskottet och 1873 ledamot i bevillningsutskottet, hvarpå han 1874 återvände som ordinarie till konstitutionsutskottet, där han samma år skref en an-

märkningsvärd reservation till förmån för utsträckning af den politiska rösträtten till likhet med den kommunala och fortlor att hafva säte, tills han 1878 trädde in i själfva centrum för de landtmannapartistiska sträfvandena, statsutskottet. Härmed koncentrerades hans intressen kring dessa sträfvandens förmämsta punkt: grundskatteafskrifningen och indelningsverkets ersättande med ett mera tidsenligt försva ssystem. 1878 fick han plats jämväl i det särskilda utskottet för dessa frågor, 1879 i den stora skatteregleringskommittén, 1880 äfven i landt örsvarskommittén, 1883 åter i det särskilda utskott, som fick att behandla den Posseska ministärens försök till lösning af samma spörsmål. För landtmannapartiets program i dessa spörsmål nedlade han äfven som författare ett betydande arbete. Bland bilagorna till skatteregleringskommitténs betänkande finner man af hans hand en "Historik om rustnings- och roteringsväsen" och 1883 utgaf han en ypperligt skriven broschyr, "Hvaför?", i hvilken han försvarade landtmannapartiets ståndpunkt.

Ola Andersson var minst af allt klasspolitiker och när tullfrågan kom på dagordningen, ogillade han de lifsmedelfördyrande tullarna. Ola Andersson dref landtmannapolitik, om man så vill, men den var aldrig ensidig och hvilade alltid på allmänna synpunkter. "När representationsformen genomfördes", yttrade han 1899, "var det ju egentligen galet, att vi skulle få två stånd i stället för fyra, som vi haft förut. Meningen med reformen var ju den, att ständsrepresentationen skulle bort. Men innan den gamla klasskampen kunde aflysas, måste också den gamla skattefrågan lösas. Den är ju numera löst, som klassfråga åtminstone. Sedan detta skett, föreligger, enligt min mening, ej längre samma skäl som förut för landtmannapartiets fortsatta starka organisation eller för det öfvervägande inflytande, som landtmännen under kampen lyckats förskaffa sig. Visserligen vill jag ej förneka, att jag anser, att landtmännen fortfarande som hittills böra vara representationens kärna. De ha nämligen i det hela en mera själfständig och oberoende ställning än folk af någon annan samhällsklass. Men skulle det visa sig, att landtmännen ej längre visa öppen blick för tidens kraf, då ha de ej framtiden för sig och kunna gerna sjunka tillbaka till en mera obemärkt ställning".

Vid den tiden tillhörde Ola Andersson emellertid sedan länge icke riksdagen. 1883 hade han flyttat till Malmö, där han redan i tio år beklädt ställningen som ledamot af styrelsen för Riksbankens afdelningskontor, och för en stad ville den ifrige landtmannapartisten 1884 icke mottaga mandat. I stället ägnade han sig åt det kommunala lifvet. Redan själfva inflyttningsåret valdes han till ledamot af Malmö stadsfullmäktige, af hvilken korporation han i sinom tid utsågs först till vice ordförande, sedan till ordförande. Sedan 1876 var han ledamot af Malmöhus läns hushållningssällskaps beredningsutskott, 1892—94 äfven sällskaps vice ordförande; åt sin erkänsla för de förtjänster, han i dessa egen-skaper inlagt, gaf sällskapet på sin tid uttryck genom att tilldela honom den sällsynta utmärkelsen af sin stora guldmedalj. Längre ägnade Ola Andersson äfven sina krafter åt skötseln af Oxie härads sparbank; efter sin afgång 1903 ur riksbankskontorets styrelse, hvars ordförande han då i åtskilliga år varit, gaf han sig helt åt denna uppgift.

Ohälsa har tvungit den vördade äldringen att de sista åren draga sig tillbaka från sina många uppdrag. Det sätt, hvarpå han fullgjort dem, berättigar honom till en lugn och fridfull ålderdom.

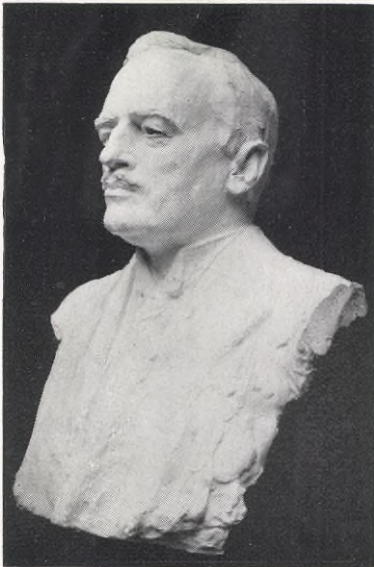

Efter porträtt.

GRETA PROZOR.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

Lugné-Poe och Greta Prozor-turnén. Att direktören för Théâtre de L'Oeuvre i Paris, Lugné-Poe, förlagt sin skandinaviska turné till tiden okt.-nov. 1912 har sin särskilda orsak. Vid denna tidpunkt för tjugu år sedan grundlades Théâtre de L'Oeuvre, och Lugné Poe har tydligen velat fira tjuguarminnet med en turné just genom de tre land,

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

A. JONSSONS NYA PORTRÄTTBYST AF D:R SVEN HEDIN, gjutes i brons vid H. Bergmans konstgjuteri.

ett så stort inflytande på hans karriär.

Turnén började d. 20 okt. i Köpenhamn och fortsatte därifrån uppgenom Sverige till Stockholm, där den första föreställningen gafs å Intima teatern d. 1 nov., och vidare till Helsingfors och Kristiania.

Turnéns "great attraction" är särskildt för Sveriges del fröken *Greta Prozor*. Denna unga talangfulla konstnärinna är af svensk härkomst, ehuru dotter till en rysk diplomat,

greffe Maurice Prozor. Hennes mor är nämligen svenska, f. grefinna Bonde.

Ehuru greffe Prozor tillhör en släkt, känd för sitt stora intresse för konst och litteratur — greffe P. har bl. a. öfversatt Ibsen till franska, och en hans son, Maurice, har med framgång debuterat som dramatisk författare — mötte Greta Prozors önskan att gå in vid scenen ett visst motstånd hos hennes familj. Fröken Prozor vände sig till direktören

Efter porträtt.

LUGNÉ-POE.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

för Théâtre de L'Oeuvre, Lugné Poe. och det var hos hans hustru, den charmanta och temperamentfulla Suzanne Després som den unga damen förberedde sig för scenens vanskliga kall. Hennes debut som Nora i "Dockhemmet" ägde rum i fjor i Nizza och blef till en så påtaglig succes, att greffe Prozor gaf sitt samtycke till dotterns definitiva öfvergång till teatern.

Foto, Backlund, Göteborg.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

FRÅN FÖRENINGEN "KONSTFLITEN'S" I GÖTEBORG UTSTÄLLNING.

Foto. Backlund, Göteborg. Kliché: *Denigt Silfversparre.*
FRAN FÖRENINGEN "KONSTFLITEN" I
GÖTEBORG UTSTÄLLNING.

Ute vid Frescati, Stockholm, håller på att växa upp en hel liten stad af vetenskapliga anläggningar af hvilka en del redan kommit under tak, medan andra ännu vänta på sin fullbordan. Af de under arbete varande byggnaderna tilldrager sig *Riksmuseets* nyanläggning genom sina väldiga dimensioner den största uppmärksamheten.

Anläggningen, hvilken påbörjades sommaren 1911, är beräknad vara färdig till sommarens 1914. Bygget rör sig med en anslagssumma af 4 miljoner kr.

Det nya riksmuseets arkitekt är hr A. Anderberg och dess byggnadsentreprenör ingenjör Carl Ljungquist.

Axel Malmström har i år under tio år varit "*H. 8. D:s egen fotograf i Stockholm,*" — och därmed våga vi det påståendet att ingen fotograf i Sverige arbetat eller arbetar för en så stor och öfver hela vårt land spridd publik som han. — I hvarje samhälle här — stort eller litet — har man blifvit förtrogen med de ypperliga illustrationer som brukas förses med beteckningen "*H. 8. D:s Stockholmsfotograf.*" Ty det må blifva sagt, att herr Malmström i sin genre torde vara en af vårt lands allra skickligaste fotografer. — Och det är med erkännande häraf och af godt medarbetarskap vi återgifva ett porträtt af vår i hufvudstaden bekante och värderade "egen fotograf."

AXEL MALMSTRÖM.

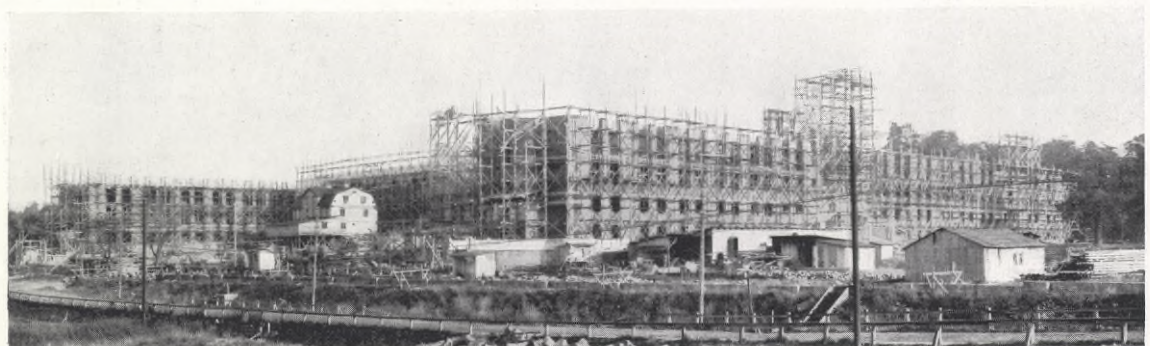

Foto. Eriksen, Sthlm.

RIKSMUSEI NYBYGGE VID FRESCATI, UTANFÖR STOCKHOLM.

Kliché: *Denigt Silfversparre.*

Sedan dess har Greta Prozor som Ibsen-framställarinna uppmärksamrats och beundrats i flera af Kontinentens hufvudstäder, och äfven Sverige har nu fått tillfälle att göra bekantskap med hennes friska storstilade talang.

Lugné-Poe är en upptäckare och en djärf upptäckare. Han har utfört det konststycket att rifva ner en del af den kinesiska mur, som Fankrike med en arrogans och likgiltighet, hvilka icke äro alldeles oberättigade, rest mellan sin egen och den utländska konsten. *Lugné-Poe* har upptäckt Maeterlinck, innan någon kände honom, och han har för tjugo år sedan introducerat Ibsen i Frankrike. Att *Strindberg*, *Björnson*, *Geijerstam*, *Heiberg*, *Herman Bang* kommit ut på franska är *Lugné-Poes* förtjänst.

Sedan ofvanstående skrifvits från en medarbetare i Paris, har första föreställningen gått af stapeln i Stockholm. Man beundrade fröken Prozors i många moment präktiga Hedda Gabler-typ äfven om man fann den ungdomliga framställningen icke helt skildra djupe i denna stora karaktärsroll. — *Lugné-Poe* var en förträfflig, om och för nordbor något främmande, Lövborg.

* * *

Konstfliten — förening för hemslöjd och konsthandverk i västra Sverige — har f. n. en synnerligen vacker utställning af gammal och ny hemslöjd från Göteborgs och Bohuslän, Hallands, Elfsborgs och Skaraborgs län. Utställningen, som är inrymd i föreningens egna lokaler i gamla högskolebyggnaden i Göteborg, är af stort intresse, då man där kan jämföra resp. läns hemslöjd och samtidigt får en öfverblick af hemslöjdens — för hemslöjdarens eget bruk — nuvarande ståndpunkt bredvid den hemslöjd, som genom Föreningen *Konstfliten* tillverkas och salubjudes.

* * *

HUR betydelsefullt betydelsefulla, dessa hastigt och lustigt ombytta miljöer, hvarest resenären för några dagar eller timmar söker en flyktig blickpunkt för sin själ! Hur fint bestämmande, om också blott med bråkdel af en stämning, hur långmodigt efterverkande trots reselivets accelerando! En stads, ett landskaps säregna melodi spelar upp, och innan den ännu förklingat hör man allt närmare tonerna af en annan. Glömskan följer tätt efter tillägnet, men tar aldrig det bästa — och hvad som återstår är resornas behållning, små relativitetsvärden, som tillsamman i bästa fall utgöra ens personliga öfvertygelse om världens rikedom.

Jag talar här endast om den som har ögonen med sig, när han reser. Ty det finns personer, som förbereda en resa så omsorgsfullt, att de för alla eventualiteter medföra flera extra pincenez, men ägna så stor uppmärksamhet åt denna utrustningsdetalj, att de glömma ögonen hemma i skrifpulpeten. Deras lycka är att de sällan märka det.

Människan är i resenären som en epifytisk orkidé: hon växer med luftrotter och kan icke första nödvändigheten af att krypa in i jorden. Miljöerna äro hennes lif. Man känner en ilning i blodet blott vid att stå ensam och okänd på en central plats i en främmande stad — det tysta Würzburg eller det larmande Marseille — ty man är dock med filiken af en dröm innästlad i det främmande maskineriet. Miljön går icke spårlost förbi, och man skall många gånger i lifvet erinra sig denna plats, ljuseffekterna och färgen på husen och hela detta ingenting, som dock är något. Man är kanske i det ögonblicket den ende som ser och följaktligen den ende som lefver. Bourget har i en af sina reseolymer ett sant ord: *le prix des choses, cest ce que nous faisons passer d'elles dans notre âme.* Och utan denna själsnärvärvaro i särskild mening blir reselivet ett jämmerligt enahanda och resenären ett löjeweckande fraktgods:

Hvad är miljön? Den är icke blott luft och klimat och husväggar och människor. Den är lifshändelsernas råmaterial de fullbordade och ofullbordade gärningarnas valplats. Ofta är det en bortifrån kommande, som har bästa öfverblicken. Hur många parisare ha icke druckit sin apéritif i skuggan af Notre Dame, innan det kom en herre från Besançon, för hvars blick de gråa tornmassorna fingo konturen af en gigantisk roman?

Miljön är, fortfarande bildlikt taladt, en ung dam så beskaffad, att hon uppvaktad på rätta sättet ger mera af sig själf till lifs åt den flyktige kavaljeren än åt den beklagansvärde, som en gång skall föra henne till altaret. Det låter grymt och är måhända just fördenskull sant.

Jag har rest en tid. Jag har sett städerna draga förbi som vackra improvisationer. Jag minns så mycket.

Jag minns till exempel solskenet öfver Emiliens slätter, när tåget liksom motvilligt kryper norrut. Ute i det strålände gröna landskapet hänger vinet i yppiga festoner mellan olivträden. Vinarbetarna gå och spruta himmelsblå kalk öfver grönskan, och även männen själfva äro alldeles himmelsblå. Aldrig har mitt öga sett denna ljuseffekt af himmelsblått staffage i ett vingrönt landskap. Jag är ensam i kupén, och jag vet att jag kan stiga af i Mantua, om jag har lust. Och så stiger jag verkligen af i Mantua.

När jag kommer upp till den trädskuggade Piazza Sordello, väckes en hågkomst, som får mig att le. Jag kommer nämligen på grund af någon likhet i dagarspelet vid platsens sydöstra hörn att tänka på

torget i Skanör, en bestämd fläck framför rådstugan. Där stod jag en vacker sommardag för många år sedan och tänkte på något roligt, som inte hör hit. Hur kan man, tack vare solstrålarnas brytning genom Piazza Sordellos kastanjer komma att tänka på en gammal borgmästare i Skanör? Det tillhör miljöernas mest underfundiga maskopi, hvori tankegången är lika slingrande som i en dröm.

Jag minns Gonzagernas palats i en vacker rödaktig patina, jag minns Mantegnas praktstycke, Sala degli Sposi, det lilla freskorummets, hvori besökaren på en kort stund upptäcker, att Mantegna var en stor målare och en riddare af kraft och gratie. Genom de väldiga, tomma salarna kommer jag ut i den vackra portiken, byggd af Giulio Romano, med utsikten öfver stilla silfvergrått vatten! Grodorna kväka nere vid pilarna, och det sömniga ljudet ringer och ringer i den eljes graftysta, tungt sofvande arkitektoniska massan. Popplarna i strandlandskapet på andra sidan afteckna sig nästan nordiskt mjukt i den varmgrå atmosfären, och den antika bron knegar ditöfver i små anlopp, utmärkta af brohvalf med vackra portar. I denna lugna, pastorala utsikt har Isabella d'Este mängen gång hvilat sina sköna ögon, ännu fuktiga af det vemod, hvori Ariostos sista bref har försänkt hennes nobla hjärta... Jag dröjer mig kvar så länge, att den gamle vaktmästaren börjar frukta en specialist i mig och trots mitt artiga afböjande föreställer mig för intendenten, hvars älskvardhet jag likväl endast kan anlita i form af tillåtelsen att bryta en mörkröd ros i Giardino Pensile. Det försäkras mig för öfrigt, att jag på egen hand omöjligt skulle kunna hitta väg i byggnadens ändlösa våningar och korridorer, och när jag tviflar, erbjudes jag att göra ett försök. Jag nöjer mig dock med de öfvervåldigande intryck, hvarunder mina trötta ben redan svikta.

Det blir en glansrik och glödande solnedgång, hela staden guldbronseras, och fångelsetornets skugga lyfter sig mot skyn som en okullig förbannelse. Men sjöarna kring Mantua spegla präktigt hela af-tonrymden, och staden tyckes hvila i ett fluidum af lägor, i flytande grekisk eld. De många palatsen få i denna flatterande belysning ett obeskrifligt allvar. Renässansens spökar i de små gatorna. Mantua är med all säkerhet en liten förskräcklig håla, full af uttråkade militärfruars sladder som ersättning för offentliga nöjen. Men den bizarre främlingen, som stryker längs de svagt belysta fasaderna, skapar sig ett romantiskt aftonnöje, som de infödda kunde afundas honom.

På piazza Virgiliana spejar jag i skymningen fåfängt efter något Virgiliusminne. Den vidsträckta platsen är emellertid rikt planterad med skuggiga träd, hvilket kunde innebära en anspelning på Georgican, hvori trädplanterings poesi så samvetsgrant blifvit besungen. Denna lummiga Virgilius-hyllning är kanske oafsiktligt, men lika vacker för det, och det var alldeles riktigt handlat af Mantuanarne, när de som jag sedan får veta, flyttade bort en förut befintlig, alldeles onödig byst af Virgilius till annat ställe i staden. Det är en sant poetisk plats, och jag önskar, att jag i detta ögonblick ej vore ensam; dessa gröna propyléer ägna sig för ändlösa samtal med en icke alltför motstridig ande.

I Albergo Senonen sitter senare på aftonen ett sällskap af troligen högt aktade borgare. Hur den obetydliga scenen står klart för mitt minne! Det kommer en liten man in i lokalen, halvspringande, en stackars gråhårig dvärg, som säljer Corriere del Secolo. Han ser så hjälplöst beskedlig ut, hans ögon lysa af barnslig säljarifver, och han har af allt att

Öfver fotografi.

Kliche: Bengt Silfverparva.

AMERIKANSKA MINNESPLAKETTER ÖFVER OLYMPISKA SPELEN I STOCKHOLM.

Har öfverlämnats till Kronprinsen, öfverste V. G. Balck, dir S. Edström och herr K. Hellström.

Afsedd för de amerikanska deltagarne i V. Olympiaden

Som H. 8. D. tidigare visat blef det amerikanska idrottslag, hvilket så framgångsrikt deltog i de Olympiska Spelen i Stockholm, på ett utomordentligt lysande sätt välkomnad vid sin hemkomst till New York. Nu har till minne af denna händelse staden New York låtit prägla två plaketter, den ena afsedd för deltagare i spelen, den andra för funktionärer. Fyra exemplar af den sistnämnda vackra plaketten, utförd i brons och med band i de amerikanska och svenska färgerna, ha i dagarne af staden New York genom mr James Sullivan sändts till Sverige för att öfverlämnas till kronprinsen, öfverste V. G. Balck, direktör J. S. Edström och hr K. Hellström.

J. ALMÉN. Postiljon. — Malmö. 50 år 23 okt.

Vid i somras företagen röntgenfotografering visade det sig, att de tre kulorna, hvilka icke kunnat bortopereras, ej märkbart rubbats ur sitt gamla läge. Däremot hafva de små metallstycken, troligen skärfivor från patronhylsorna, som följde med in i hufvudet, högst betydligt ändrat läge. Trots de tre kulorna i hufvudet är hr Almén rask och kry och gör dagligen en tur fram och åter i postkypen mellan Malmö och Simrishamn. Hr Almén har af k. mt tillerkänts silfvermedaljen af attonde storleken för nit och redlighet i rikets tjänst.

G. N. ANDERSSON †. Öfvermaskinist å Virgo. — Göteborg. F. 1869.

Göteborgsångaren "Virgo", hvilken den 29 sept. afgick från Riga till Aarhus, har sedan nämnda dag icke afhörts, hvaraf man dragit den slutsatsen, att den på vägen gått under med man och allt. Vi återgifva här bilden af ångarens öfvermaskinist, hr G. N. Andersson, ett af offren vid skeppsbrottet.

För fotografer att beakta:

Fotografifirma, som insänder fotografier med ensamrätt för H. 8 D. och ej lämnar samma eller liknande fotografier till annan illustrerad tidning, kommer att i så fall utöfver vanligt honorar, få sitt namn utsatt på ett i ögonen fallande sätt, då meddelande härom lämnas vid insändandet.

Redaktionen.

döma någon liten skruf lös. Nu vill en af herrarna skämta, han tar ett nummer ur tidningspacken, ser på dess datering och ryter:

— Hvad nu! Tidningen är ju inte för i dag!

Tidningen är väl, som det händer i Italien, daterad att utgå som morgontidning följande dag, och Mantuanaren vill som sagdt endast skämta.

Men dvärgen blir alldeles förtviflad. Hans ansiktsmuskler darra, tårarna springa fram i hans menlösa ögon. Han stammar, han förstår icke, skulle man verkligen ha lurat honom, så att han fått felaktiga tidningar? Det går rundt i hans arma lilla hufvud. Men då skrattar den skämtsamme herrn, och dvärgens hjärta glider långsamt ned i dess naturliga läge, och hela hans själ tackar med rörelse tidningsförsäljarnes helgon, hvilket det nu är...

Men jag kan icke skratta med, jag känner ett doft raseri mot den respekttable skämtaren, som icke blygs att krydda sin måltid genom att förarga en af dessa små. Jag kommer att tänka på dvärgväningen uppe i Gonzagas palats, särskildt byggd för furstens många *nani*, mycket nått med sina löjligt låga tak i hvit stuck, allt i genomförd miniatyr. Nu få dvärgarne i stället roa folk genom att sälja tidningar.

Och detta var alltså en glimt af tillvarons skönhet och grymhet i Mantua.

Några timmar och ännu några timmar — jag är åter hemma bortom land och haf, jag har de gråa taken utanför fönstren, allt är sig likt, men den stora poppelndärborta, som var naken, när jag for ut för ett halft år sedan, står nu så grön som den kan. På bordet syrener — jag ser på dem och känner mig otrogen. Och sedan betraktar jag bokhyllorna och känner mig ännu en gång otrogen. Ur en skamfilad resehandbok faller den halprässade rosen från Mantua och se, den doftar ännu, doftar så sött och starkt, som om den betydde något verkligt och vore något annat än det oskyldigaste, det okroppsligaste af minnen. Och jag tänker: när äfven denna blomma från staden för en dag förmår att ge hjärtat sitt tysta sting, hur skola då icke alla de andra förnimmas, de verkliga och varaktiga, minnena från solsidan, där jag har hållit rast — sydlandsmiljöerna, där jag haft mitt flyktiga hem och sökt lyckan?

Men när jag senare för min äldre vän, den världsvise skalden, gaf luft åt dylika betänkligheter, lyfte han sitt vinglas, log och sade:

— Det gäller ju blott att samla allt detta i ett temperament!

Efter fotografi.
HÖGTIDLIGHETEN I ROSKILDE DOMKYRKA. I förgrunden grafkoret med drottning Margarethas sarkofag.

Femhundraårsdagen af drottning Margarethas död firades den 28 okt. i Roskilde domkyrka med aftäckandet af hennes där befintliga, restaurerade sarkofag. Högtidligheten, som anordnats af Historiska samfundet för Köpenhamns amt, och åt hvilken gifvits en historisk-religiös karaktär, hade samlat omkring 1,500 deltagare, bland hvilka märktes danske eklestiasitikministern Appel och andra högtstående personligheter.

Den ursprungliga praktfulla minnesvården, hvilken år 1423 restes öfver drottningens grafplats af hennes systerdotter och efterträdare Erik af Pommern har under tidernas lopp, särskildt i ofredens dagar, rönt en hård medfart och i väsentlig grad skadats. Den på sarkofagens lock hvilande alabasterbilden af den sköna och ädelsinnade unionsdrott-

"ALLA KOSACKERS HETMAN", den ryske tronföljaren, efter ett af tsaren nyligen taget porträtt.

ningen befinner sig i sitt ursprungliga skick, men de sidorna omgivande bilderna, hvilka alla varit förstörda, hafva ersatts med nya. Restaureringsarbetet, ytterst svårt därför att till ledning endast funnits obetydliga bildrester, har omhändertagits först af bildhuggaren Herzog åren 1867—1892 och sedan af prof. Arsléff från 1904 till innevarande år.

Den mästare, som för 500 år sedan skapade denna praktfulla sarkofag, hvilken ännu anses som en af Danmarks skönaste skulpturer, torde enligt nyaste forskningar hafva varit den franske bildhuggaren Pierre de Thuoy, elev af André Bonneveu.

Efter fotografi.

DROTTNING MARGARETHAS SARKOFAG I ROSKILDES DOMKYRKA.

Kläd: Bengt Silfverparn.

SENASTE BALKAN-BILDER.

1-2. TURKISKA KRIGSFÅNGAR tagna af montenegrinerna och lägrade vid Podgoriza. De synas väl provianterade och beldtna med sitt öde. — 3. TURKISK VAKT VID EN JÄRNVÄGSBRÖ TILL ADRIANOPEL. — 4. BRÖN ÖFVER MARITZA TILL ADRIANOPEL, som synes i bakgrunden med den vackra Sultan Selim-Moskén. Hufvudbefästningarne ligga ett stycke bakom moskén. Öfver denna bro måste bulgarerna tåga för att kunna rycka in in i staden. — 5. BEFOLKNINGEN I BELGRAD INVÄNTAR FRAMFÖR JÄRNVÄGSSTATIONEN TÅG MED SERBISKA SÅRADE. — 6. I ÅNGEST FRAMFÖR LASARETTEN I BELGRAD. — 7. SÅRADE SERBER föras från tåg till lasarett. — 8. SEGERJUBEL I BELGRAD. — EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER.

Utän tvekan kan man beteckna det pågående kriget såsom enastående — det fransk-tyska icke undantaget — i fråga om ett snabbt och hjältemodigt genomförande af den uppgjorda fälttågsplanen å ena sidan och absolut brist på framgångar å andra sidan.

Särskildt har den bulgariska armén slagit världen med häpnad och framkallat en oinskränkt beundran för sina inom så otroligt kort tid vunna storartade resultat. Att i ett 3 veckors fälttåg under strider dag och natt och under oafslåtliga, sannolikt väldiga åderlätningar drifva sina motståndare ur den ena ställningen efter den andra, därpå ett par starkt befästade, och att efter de vunna framgångarna "hänga fast" vid fienden, så att han ej får tid att, så att säga, hämta andan, förutsätter hos den segrande arméen god ledning, god utbildning och beväpning, väl ordnad och förberedd etapptjänst samt nationell hänförelse.

Den senaste veckans krigshändelser ha på de olika krigsskådeplatserna åstadkommit förändringar, som i stort sedt och i korthet kunna sammanfattas sålunda: Förbindelsen mellan de turkiska arméerna är afbruten, sedan de förbundna bemäktigat sig delar af järnvägarne Saloniki—Monastir och Saloniki—Konstantinopel; de turkiska västra fälttrupperna äro

skingrade och tyckas, saknande förbindelse med hvarandra, icke längre kunna bjuda något verksamt motstånd, än mindre uppträda offensivt, hvaraf blifvit, att å de förra västra och södra krigsskådeplatserna opererande förbundna arméer, syrbarligen fullföljande politiska syften, kunna utslutande ägna sig åt ockuperande af de områden, de olika staterna vilja göra anspråk på vid ett kommande fredsslut;

det strategiska målet, de fiendliga hufvudkrafternas tillintetgörande, fullföljes nu utslutande i öster, där det slutliga afgörandet, efter allt att döma, ej skall låta vänta på sig allt för länge.

* * *

De bulgariska hufvudkrafterna, den segerrika och hjältemodiga 3. arméen, efter hand förstärkt med 1. armén som aflösts vid Adrianopel af andra trupper, ha efter 3-dygnstriderna om och segern vid de befästade Kirk-Kilisse-ställningarne under oafbruten kamp framgått på en om kr. 70 km. bred front med hufvudstyrkan utefter linien Jenitze Baba—Eski och en höger sidokolonn öfver Hafsa, en midtelgrupp i riktning Kirk-Kilisse—Lüle-Burgas och vänstra flygeln öfver Viza med ett vänsterdetaschement öfver Midia. Slag i slag ha därefter ingått underrättelser om den turkiska arméens tillbakaträngande, hvarvid en katastrof redan här säges

H. 8. D:s KARTA ÖFVER KRIGSSKÅDEPLATSEN. (Eftertryck förbjudes.)

Hålfmånem = Turkiets trupper. Korset = De förbundnas trupper. B. 1, 2, 3 = Bulg. 1:a, 2:a och 3:e arméerna. S. 1, 2, 3 = Serb. 1:a, 2:a och 3:e arméerna. M. = Montenegriner och Mallissor (Kristna albaner). A = Arnauter (muham. Albaner). G = Greker.

3. DE SÅRADE PÅ HOSPITAL I CETTINJE UNDER VÅRD AF MONTENEGROS ENDE MILITÄRLÄKARE D:R MATANAVITCH.

SENASTE KRIGSBILDER FRÅN MONTENEGRINSKA ARMÉN:

1. MONTENEGRINSKA TRUPPER MARSCHERA MOT GRÄNSEN.
2. ETT BEFÄSTADT BLOCKHUS PÅ VÄGEN MELLAN REIKA OCH SKUTARI som togs från turkarne. Bilden ger en god föreställning om landets ödslighet.
4. MONTENEGRINSKT FÅLTLÄGER NÅGRA MIL UTANFÖR SKUTARI.

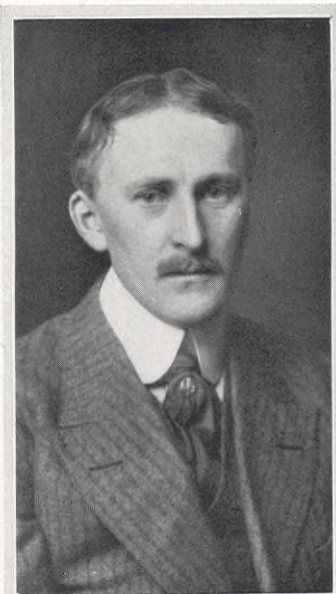
hafva undvikits enbart genom det hjältemodiga uppträdandet af en turkisk division under Hilmi pascha, som framsändts för att betäcka återtaget. De turkiska huvudkräfterna samlade sig därefter i försvarsställning utefter Maritzas biflod Ergena med sin vänstra flygel väster om Lüle-Burgas och den högra i närheten af Istrandza. I denna allt för mycket mot norr riktade försvarslinje angrepos de af de bulgariska huvudkräfterna från nordväst och väster, hvarvid den turkiska vänstra flygeln efter 3 å 4 dygns strider synes hafva blifvit bokstafligen upprullad. Återtaget lär ha antagit en panikartad karaktär. Turkarnes högra flygel, som under Mahmud Muktar i det längsta hållit stånd, drogs slutligen med i återtaget. Befälet öfver den turkiska armén under dessa strider har förts af krigsministern Nazim pascha. Styrförhållandena sägas hafva varit ungefär lika på båda sidor och uppgifvas till 150,000 man i hvar-dera armén.

Ställningen nu (den 3 nov.) kan angifvas sålunda: Bulgarena i fram-marsch mot öster i linjen Rodosto—Tschorli—Istrandza, hvilka städer redan torde vara i deras våld; turkarne under åter-tåg mot sin sista försvarsställning närmast Konstantinopel, den befästade Tshataldjalinen som sträcker sig i norr—söder endast 35 km. från Konstantinopel.

Ställningen i Adrianopel är i det hela oförändrad, om man bortser från, att 1. bulgariska armén, som började belägringen, aflösts och skickats till fronten. De aflösande utgöras af reservtrupper (50,000 man säges det) samt delar af 2. bulgariska armén och serbiska trupper, hvilka efter fullgjordt värf i Macedonien förflyttats hit. I öfrigt beviitna vi här på huvudkrigsskådeplatsen den sällsynta företeelsen, att den segrande armén går framåt mot sitt strategiska mål, obekymrad af att hafva en ointagen stark gränsfästning i sin rygg, på sin enda återtagsväg. Det bär vittne om, att den är säker på sin sak.

Å västra krigsskådeplatsen är, såsom förut antydts, praktiskt taget fältkriget slut och de förbundnas åtgärder här gå ut på att tillintetgöra resterna af den skingrade turkiska armén som nu befinna sig inneslutna i Saloniki, Monastir och Skutari. Sedan de serbiska 1. och 2. arméerna jämte delar af bulgariska 2. armén efter segrarne vid Kumanovo och Yskyb förenats, har huvudstyrkan af de förenade arméerna gått stadigt framåt utefter Vardars floddal, intagit Köpnyly och skringat den turkiska västra huvudarmén, af hvilken en del synes tryckas ned mot Saloniki, en annan del sökt sig till Monastir. En högergrupp af den serbisk-bulgariska huvudarmén har intagit Kalkundele och fortsätter söderut, en vänstergrupp har på sin framryckning söderut redan hunnit förbi Istip.

Alldeles själfständigt ha två detachement ur 2. bulgariska armén opererat i Strumas och Mertas dalgångar och detta med sådan framgång att den senare, östligare gruppen nått det synnerligen viktiga resultatet att hafva satt sig i besittning af järnvägen Saloniki—Konstantinopel. Detta lär ha skett vid Drama, omkring 40 km. öster om Seres. Om turkarna vid sistnämnda plats ha trupper i reserv såsom det påståtts, bli nu dessa inneslutna af de nämnda

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.
NILS LAGO-LENGQUIST,
medarbetare i H. & D., har efter en 100-timmars sträckresa nått Konstantinopel och afsänder omedelbart för H. & D. skrifna skildringar just nu från denna alla mänskliga fasors stad.

bulgariska grupperna. Deras huvudsakliga uppgift, som de nu löst, har naturligen varit att afskära förbindelsen mellan turkiska öst- och västarméerna. Den serbiska 3. armén, som ju icke samarbetat med de öfriga trupperna, utan synes hafva till uppgift att ockupera Novi Bazar och Gammal-Serbien, fullföljer denna sin uppgift, delad i flere grupper, genom att utdrifva de turkiska garnisonerna ur alla orter längst i nordväst, därvid understödd af den norra montenegriska armén under Vutotisch och nyorganiserade friskaror.

En del af de undanjugade garnisonerna ha tagit sin tillflykt på österrikiskt område, där de t. v. tagits i förvar.

De montenegriska huvudkräfterna äro fortfarande bundna vid Skutari, hvars belägring synes skaffa dem full sysselsättning.

Den grekiska armén har efter segerrika strider vid Serfidje och Kozani nått och intagit Verria, därmed afskärade förbindelsen mellan Saloniki och Monastir. Dess huvudstyrka är nu inriktad mot det efterlängtrade målet: Saloniki och en mindre styrka mot Monastir. Samtidigt ha stridskrafter blifvit landsatta i Salonikibukten, vid Katerini, och dessa närma sig Saloniki utefter kusten.

Af denna korta skildring inses lätt, att de turkiska stridskrafterna här på västra krigsskådeplatsen, förut krossade och skingrade i åtskilliga strider, nu gå en katastrof till mötes, ansatta från två håll som de blifva på de platser, dit de tagit sin tillflykt: Monastir, Saloniki och möjligen Seres.

Längst i sydväst sträfvär en mindre grekisk styrka långsamt men säkert mot Janina.

Den grekiska flottan har på sista tiden låtit höra af sig. Den har, ostörd af den turkiska, landsatt trupper i Salonikiviken; genom ett nattligt torpedbåtsanfall förstört en turkisk kryssare inne i Salonikis hamn och besatt öarna Thasos, Imbros, Samothraki m. fl.

Om den turkiska har intet annat hörts, än att den håller sig innanför Dardanellerna och att den segerrikt bombarderat ett bulgariskt fyrtorn.

G. R.

Text till bild å sid. 93.

Årsdagen af revolutionens utbrott i Wuchang den 10 oktober 1911, som ledde till skapandet af världens största och yngsta republik, högtidlighölls d. 10—12 okt. i hela Kina med stor entusiasm. Peking stralade i fästskrud, om dagen lyste nationens färger (rött, gult, blått, vitt och svart) från 1000-tals flaggor och om natten de 5-färgade lanternorna jemte storartade fyrverkeri.

Yuan Shih Kai, åtföljd af hela regeringen, nedlade kransar till ära för revolutionens fallna hjältar samt inspekterade 30,000 man trupper. Vid denna revy närvaro bl. a. Dalai Laman från Tibet och den levande Buddhan från Mongoliet.

På kvällen marscherade en lång lanternprocession genom Pekings gator ut till Himmelstempelt där ett stort fyrverkeri afbrändes.

Detta var första gången sedan århundraden som Himmels-templet, hvilket alltid betraktats som en "allra heligaste" plats, öppnade sina portar för en offentlig nationell fäst.

Det månghundraåriga namnet på Pekings förmästa port, "Ta Ching Men" (relaterande till Ming Chiu dynastien) blef denna dag ändradt till "Chung Hua Men" (republikens port). Strax innanför denna port, framför ingången till den förbudna staden, hade rests en triumfbåge, hvarå på kinesiska återgafs det kejsersliga abdikations-dekretet.

Laman från Tibet och den levande Buddhan från Mongoliet deltog öfverallt i fästligheterna och den senarne hesiterade icke att offentlig uttrycka sin beundran för och tillit till den republikanska regeringen.

ARTILLERI UPPSTÄLDT I EN RÖFVARBY.

Efter fotografier.

Klisché: Bengt Sjöqvistsparis.

SVENSKARNE I PERSIEN: MAJOR BORELLS STRAFF-EXPEDITION vid afmarschen till Hamadan

en gevärskula i högra axeln och var det med knapp nöd en vid hans sida varande gendarm lyckades föra den oförskräckte officeren tillbaka till trupperna. Därifrån forslades han dels på hästrygg och dels i vagn den öfver 30 mil långa vägen till Teheran, innan ordentlig läkarvård kunde egnas honom. Dessbättre synes han ej fa något men för framtiden.

Ej heller kapten Thorell kom osärad från den nattliga striden, men blef dock därigenom ej satt ur tjänstbart skick utan han har nu med sitt artilleri förenat sig med major Carlberg, som afgått från Teheran med ytterligare ett kompani för att fullborda razzian mot röfvarstammarna.

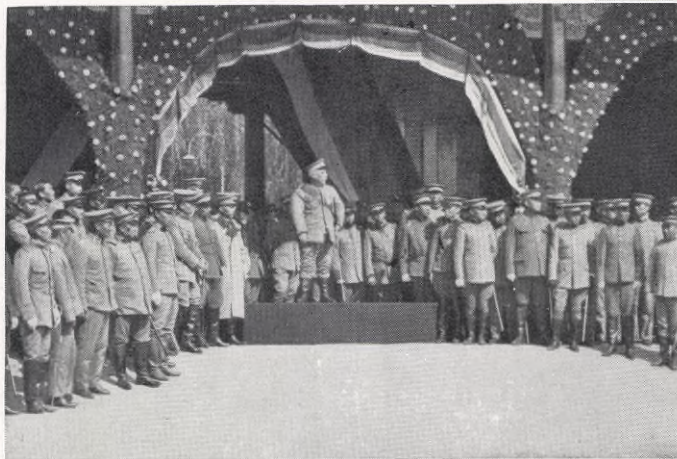
Sedan vår korrespondent skrivit ofvanstående har telegrafens meddelat att major B. är på väg till Sverige i och för nödvändig vård. —

Det svenska gendarmeriväsendet i Persien som med sitt nät af poster upprätthåller ordningen på landsbygden, har under den sista tiden betydligt utvidgats. På områden inom hvilka organiserade röfvarband sedan gammalt ostördt fått husera har dock införandet af den ordinarie gendarmtjänsten med svaga poster som sinsemellan uppehålla förbiudelsen genom patruller, mest föregås af en razzia för att befria trakten från dessa horder.

En dylik straffexpedition företogs i slutet af september månad af major Borell på vägen mellan Kasvin och Hamadan. Han hade till sitt förfogande omkring 20 ryttare, 100 man infanteri beridedt på mulor samt en tropp artilleri under befäl af kapten Thorell.

Med stor framgång bekämpade också major Borell i trakten befintliga stora röfvarband. Sedan han drifvit dessa tillbaka lyckades han omringa dem i en befäst ställning, som de tagit på ett berg.

Vid en nattlig rekognoscering, som föregick det afgörande anfallet kom dock major Borell, blott åtföljd af kapten Thorell och ett par man, i strid med en betydligt öfverlägsen styrka från röfvärns sida. Härunder blef major Borell tyvärr sårad af

Efter fotografier.

Klisché: Bengt Sjöqvistsparis.

ÅRS DAGEN AF REVOLUTIONEN I KINA: Fr. v. 1. Chao Ping Chien (den nye premierministern), Chu Chi Cuen (minister f. post o. kommunikation) samt ytterst Liu Kwang Hsung (sjöminister). — 2. Yuan Shih Kai med generalstaben strax före defileringen. — 3. Dalai Lama från Tibet inspekterar trupperna. (Se text å sid. 92).

Efter fotografier. **DET NYAFTÄCKTA KRIGSMONUMENTET VID VIONVILLE.**

Under öfliga stora militära fästligheter aftäcktes den 29 okt. i Vionville nära Metz ett imponant minnesmärke öfver de i slaget här den 16 aug. 1870 fallna hjältarne af 52:dra tyska regementet. I bataljen, hvilken fått namn af de båda byarne Vionville och Mars-la-Tour stodo 65,000 tyskar mot 125,000 fransmän. De sistnämnda slogo till reträtt. Förlusterna stego på hvardera sidan till omkring 16,000 man. Det nu genom den resta minnesvärden hedrade 52:dra tyska regementet förlorade icke mindre än 52 officerare och mer än 1,000 soldater.

Aftäckningsakten var af storslagen högtidlighet. Gripande scener utspelades, då det ärekrönte regementets grånade veteraner återsågo det slagfält, där de stridit och där deras tappra kamraters blod en gång flutit.

Monumentet, som fått sin plats tätt intill den franska gränsen,

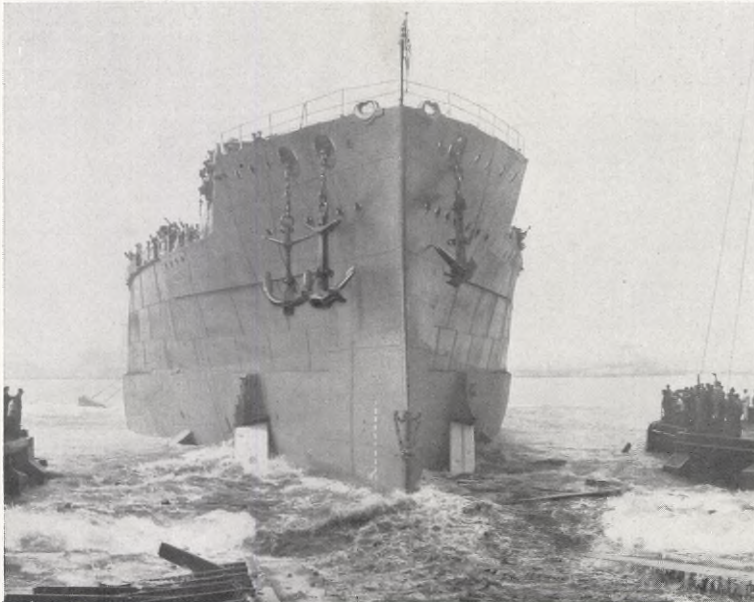

Kliché: Bengt Sjöversparre. **COLONEL ROOSEVELT, ankommer till sitt hem (22 okt) efter attentatet.**

har till mästare den tyske bildhuggaren, professor Arthur Schulz i Berlin och är gjutet af nedsmälta gamla kanoner, skänkta af kejsar Wilhelm.

*

Amerikanske expresidenten, öfverste *Th. Roosevelt* utsattes den 14 okt. då han i Milwaukee skulle begifva sig till en politisk sammankomst, för ett revolverattentat af en socialist, John Shrank. Han träffades därvid i bröstet af en kula, hvilken dock ej trängde in till lungan. Expresidenten, som efter attentatet för en kort stund deltog i det beramade politiska mötet, fördes sedan till Chicago för erhållande af sjukhusvård. Efter en vecka utskrefs han från sjukhuset och anträdde resan hem till Oyster Bay, dit ankomsten skedde den 22 okt.

Efter fotografier. Kliché: Bengt Sjöversparre. **SJÖSÄTTNING AF "IRONDUKE", Englands senaste sjöfästning och f. n världens största krigsfartyg. (Se text å sid. 96).**

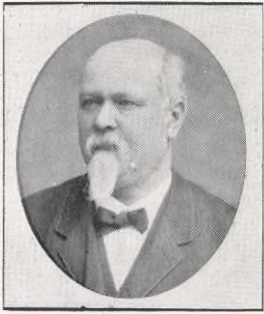

Kliché: H. Witt Nöthenmann. **ENGLANDS FÖRSTA KVINNLICA INGENIÖR. (Se text å sid. 96).**

* Data här nedan.

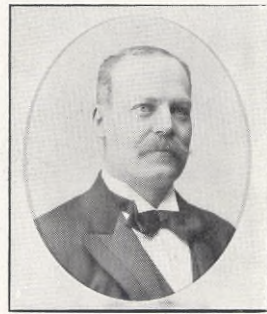
J. W. BERGMAN.
F. d. Protokollsekreterare. —
Stockholm. 80 år 28 Okt*

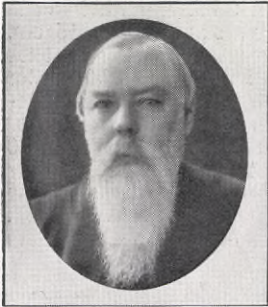
C. L. PEYRON.
F. d. Konsul. — Stockholm.
80 år 30 Okt.*

J. O. RAMSTEDT.
Öfverståthållare — Stockholm.
60 år 7 Nov.*

E. L. F. HÜBNER.
Nytunnämndt kommerseråd. —
Stockholm.*

E. G. F. OLBERS.
K. Hofpredikant Prost. Kyrko-
herde. — Trelleborg. 75 år
8 Nov.*

A. NOTINI.
Bildhuggare — Stockholm.
70 år 30 Okt.

B. K. ENGSTRÖM.
Läroverksadjunkt. — scars-
hamn. 60 år 28 Okt.*

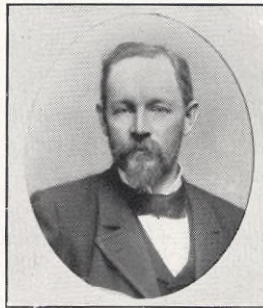
C. W. M. SVEDBERG.
Regissör. — Helsingfors.
50 år 20 Okt.

E. G. SKOGLUND †.
F. d. Fabriksidkare. — Stock-
holm. F. 40. † 23 Okt

E. W. J. HAMILTON †.
Grefve. Godsegare. — Lunds-
krona F. 50. † 22 Okt.*

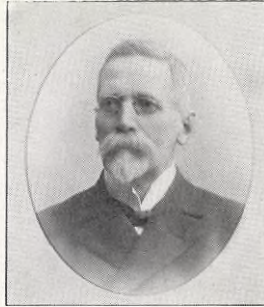
C. W. F. MALMBERG †.
Civ.-ingenjör. Värder. man. —
Stockholm. F. 52. † 25 Okt.

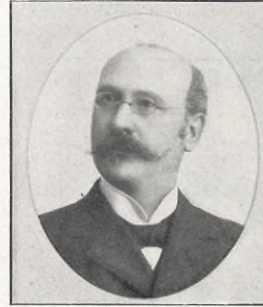
B. J. HOLMER †.
Kapten. Godsegare. — Oppe-
by. F. 60. † 25 Okt.

JOHAN WILHELM BERGMAN. Stud.-ex. 51, hofr.-ex. 56, v. härads-
höfd. 61, ti. domhålvande 58—63 e.
o. kanslist 64, protokollsekr. i Nedre
Just. revisionen 82—97. Ombudsman
i Sv. allm. Hypot.-bank 65, sekr. 84.
LUDVIG PEYRON. Idkade
grossh. o. skeppsed.-rör. i Stock-
holm 55—92. Hamburgs v. konsul o.
ff. generalkonsul 55—64; ordf. i di-
rektionen i. Navig. skolan 79—84.
På sin tid ordf. i Grosshand. soc.
fr. 85, bl. Borgerskapets äldste fr.
89, i Hand.- o. Sjöf.-nämnden 90—04.
Led. af Skand. sjölagsskomm. 82—87,
sakkunnig led. i Sthlms råd.-rätt i.
dispachemål 94. Led. af Riksd. A.
K. 76—80.

JOHAN (JOHN) RAMSTEDT F.
d. statsminister; öfverståthållare
sedan mars innevarande år. Bio-
grafi o. hellsidesporträtt i ärg. XIII:28.
EMIL HÜBNER. F. 53, stud.-ex.
74, v. häradshöfd. 83, rådmän o.
mag.-sekr. i Sala s. ä., sekreterare

O. N. GROLL †.
Öfveringenjör. — Gusum.
F. 40. † 24 Okt.*

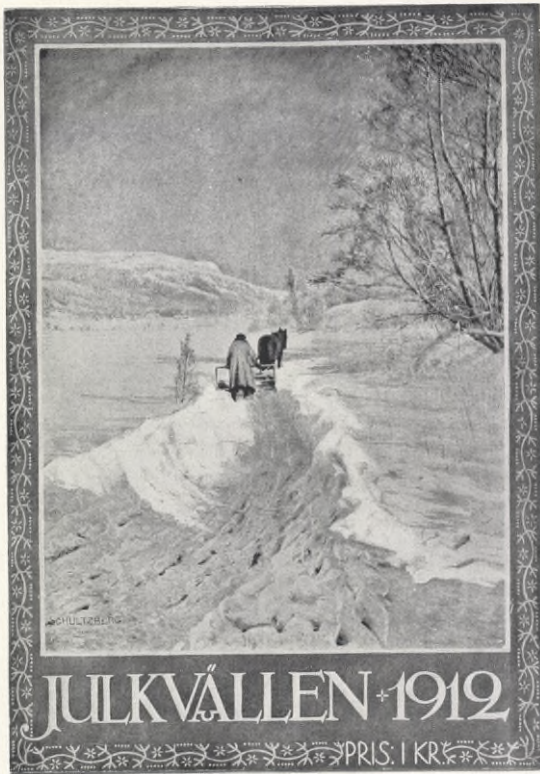
N. A. PERSSON †.
Landsfiskal. — Simrishamn.
F. 46. † 19 Okt.

i K. Kommerskoll. 91; i dagarne
utnämnd t. kommerseråd o. byra-
chef i samma ämbetsverk.

ERNST OLBERS. Stud.-ex. 56,
fil. dr 62, jub. dr 12. Lektor o.
rektor v. H. Lärarinnesem. 64—84;
k. hofpredikant 83, kyrkoh. i Husa-
by 84—93, i Landskrona 93, i Trel-
leborg sedan 03; kontr.-prost 98—03.
Folkskoleinspektör 01—03, insp. i.
allm. lärov. i Landskrona 95—03, i.
elem.-skolan i fl. derst. 97—03, i folk-
skolelärarinnesem. 1900—10, i allm.
lärov. i Trelleborg 03—06. Ordf. i
styr. f. Stat. samskola i Trelleborg
06. Stadsfullmäktigt i Landskrona
96, v. ordf. 01.

BROR ENGSTRÖM. Stud.-ex. 72,
adj i Oscarshamn sedan 92. Led.
af stadsfullmäktige sedan 96, af
helsov.-nämnden 99, af skolrådet 01,
af kyrkorådet 09, af styr. i elem.-
lärov. i fl. 03; v. ordf. i skolrådet
o. i helsov.-nämnden.

WALTER HAMILTON † Gen-

Kliché: Bengt Sjöversparre.

Jultidningarnes tid är snart inne och många H. S. D:s läsare är i tvekan. Vi vilja då icke underlåta att fästa uppmärksamheten alldeles särskild vid Publicistklubbens egen publikation *Julkvällen*, som i år upplever sin 32:a jul. Det lika vackra som läsvärda prakhäftet inledes med en frisk och under-

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

omg. Alnarps landbr.-inst. 68—70, tillträdde godsens Tägerup o. Heljarp; nämndeman 71—08, ordf. i Rönneberga kontr., af Malmö, länshushålln. Sällsk. 82—12, mångårig landstingsman. V. ordf. i styr. i Landskrona-Källinge o. i Landskr. —Käil.—Sjöbo jernv. a.-b. samt verkst. direktör derst. OSCAR GROLL †. Utg. fr. Teknolog. inst. 60 fr. Falu bergskola 64; teknisk ledare v. Gusum 65—12. Delegare i Gusums Bruks- o. fabr.-a.-b. samt led. af dess styr.

VACKER SVENSK LEKSAK.

Den ystra stridshäst vi här visa skall säkert vinna beundran bland legio små ryttare. Och vi hoppas endast att så många som möjligt skola på den tjena sina första sporrar. — Men det är dock ej endast för barnaögon vi återgifva vår bild. — Nej, fastmer för att genom detta omnämnande vinna uppmuntran af tillverkaren af den konstnärligt välgjorda svenska leksaken i hans hårda kamp mot den utländska konkurrensen. — Tillverkare är Berglinds Leksakstabrik i Nyköping.

INNEHÅLL

F. bankdirektören Ola Andersson (helsidesporträtt med biografi). — Lagné Poe och Greta Prozor turnén. — Porträttbyst af Sven Hedin. — "Julkvällen". — "Konstlitens" i Göteborg utställning. — Riksmuseets nybyggnad — Olympiska minnesplaketter. — "Miljöer" af Anders Österling. — Kriget på Balkan. — Femhundraårsdagen af drottning Margarethas död. — Ryske tronföljaren. — De svenska Perserofficerarne i strid med röfvarer. — Årsdagen af kinesiska revolutionen högtidlighålles. — Tyskt minnesmärke öfver slaget vid Vionville. — Världens största slagskepp sjösattes. — Roosevelt åter i sitt hem. — Englands första kvinnliga ingenjör. — Veckans porträttgalleri.

hållande skildring "En svensk jul i Siam", författad af prins Wilhelm. Christina Nilsson, grefvinna Casa de Miranda, berättar under rubriken "En lysande och aflägsen tid" om några märkliga tilldragelser ur sitt lif. Öfriga bidragsgifvare äro Elf Norrbo, Artur Möller, Waldeck m. fl. Som konstbilagor medfölja bl. a. fyra färgreproduktioner från Konstnärsförbundets utställning. En täflan med lockande pris utlyses.

Den med rätta så värderade jultidningen är åsatt ett pris af endast 1 krona.

(Till bild å sid. 94.)

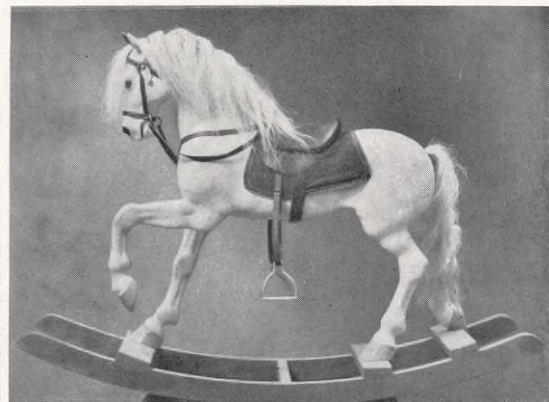
Storbritannien har i dessa dagar sett sin väldiga sjömaktt ökad med ännu ett vidunderfartyg, det 28:de slagskeppet af Dreadnoughttypen, till storleken större än någon af föregångarne och således världens största krigsfartyg. Det mäter i längd 600 fot, i bredd 89½ fot och har ett displacement på 25,000 tons. Armeringen kommer att bestå af tio 35½ cm.-kanoner placerade i fem tvillingtorn, hvilka alla ligga i fartygets centrallinie, samt sexton 15 cm. snabbeldskanoner med pansarskydd. Fartyget får en annan mastkonstruktion än den nu brukliga eller endast en enda mast med tråstäng för trådlös telegrafering. Det är vidare försedt med slingertankar och undervattenstelefon. Turbinmaskinerna på 30,000 hkr skola framdriva fartyget med 22 knops fart.

Slagskeppet erhöill vid sjösättningen namnet "The Ironduke", liktydigt med Härtigen af Wellington. Dopakten förrättades af den nuvarande härtiginnan af Wellington.

* * *

Till bild å sid. 94.

Under sitt sökande efter arbete och väl äfven efter guld och ära ha nutidens kvinnor vågat sig in på alla tänkbara banor. Ingenjörrens yrke synes dock af en eller annan orsak icke utöfva någon starkare dragning på dem, och kvinnliga ingenjörer äro därför en ytterst sällsynt företeelse. Så har England icke förrän alldeles nyss fått sin första kvinnliga ingenjör. Det är en miss Nina Cameron Graham, hvilken efter framgångsrikt bedrifna studier aflagt ingenjörsexamen vid Liverpools universitet. Miss Graham, som efter sin examen ingått giftermål med en mr Walley, kommer att bosätta sig i Amerika.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.